

І сукому наукається,
В серго не цурається...
Г. ПОВІСЧЕНКО

Редкація і Адміністрація:
"Свобода", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0287
УНС: HEnderson 8-8740
Тел. в Нью-Йорку:
BArclay 7-4155

ЗДА ВИМАГАЮТЬ ВІД МОСКВИ ЗВІЛЬНЕННЯ В'ЯЗНИХ БЕЗПРАВНО ЛЕТУНІВ ІЗ РБ-47

Вашингтон. — У своїй ноті, переданій совєтському уряду, в якій відмову щодо розгляду Об'єднаними Націями інциденту з американським літаком RB-47, американський уряд назвав поведінку совєтського уряду незрозумілою і висловив категоричну вимогу, щоб Совєтський Союз звільнив негайно двох летунів із залогів цього літака, які залишилися живими і які перебувають тепер у совєтському ув'язненні, обвинувавши у шпигунстві. Відповіддю на першу американську протестну ноту в цій справі з 18 липня ц.р., совєтський уряд у своїй ноті з дня 2 серпня поновив свої обвинувачення, що американський літак RB-47 порушив суверенність совєтської повітряної території і що тому він і був зістрілений совєтськими винищувачами. Уряд З'єднаних Держав Америки заперечив категорично це раз таку можливість, стверджуючи, що літак RB-47 наважився увезти час на відстані 30 миль від совєтської території і що загання його в сторону совєтської території совєтський винищувач, щоб там його зістрілити. Коли це не подалося, літак RB-47 був зістрілений над інтернаціональними водами, далеко від місця, що його визначили Совєти у своїй першій ноті до ЗДА. Зістрілюючи в такий спосіб, незгідний з постановами міжнародного права, американський літак, Совєти затримали протизаконно.

Айзенгавер в неділю 7-го серпня вернеться з ванації до Вашингтону

Ньюпорт, Род Айленд. — Пресовий секретар Вілго Дому Джеймс П. Гагерті заявив, що найближчої неділі 7-го серпня президент Айзенгавер із дружиною вернеться із відпочинку в Ньюпорт до Вашингтону, бо 8-го серпня починає працювати Сенат над докінченням цього річного сесії. Гагерті заявив, що Президент не планує повернутися ще раз до Ньюпорту після того, як Конгрес закінчить працю над "Дял Праці", що цього року припадає на 5-го вересня. Гагерті заявив, що Президент буде в столиці під час сесії Конгресу. До Ньюпорту прибула невістка Президента Барбара Айзенгавер із 4-ма дітьми, а в п'ятницю 5-го серпня туди приїде її чоловік Президентів снід підполковник Джон Айзенгавер. Вся родина в неділю має виїхати з Ньюпорту.

Кеннеді вважає фермерську програму за найважливішу внутрішню проблему ЗДА

Гайнрік Порт, Массачусетс. — 4-го серпня демократичний кандидат на номінат сен. Джон Ф. Кеннеді обговорював із своїми дорадниками фермерську програму і заявив, що це найважливіша внутрішня проблема цієї країни. Він конферував із губернатором штату Алоїс Гершемом Ловлесом, який є його головним дорадником у фермерських справах, та назначив Ловлеса на голову Крайового Політичного Комітету в справах фермерського поступу. Ловлес є також головою акції "Армери за Кеннеді і Джансона". Оголошений губ. Ловлесом комітет має виготовити план зміни у фермерській програмі, і в січні 1961 року, якщо демократи виграють вибори, Конгрес негайно зможе зайнятися справою жнив в 1961-му році. Губернатор Ловлес спростував поголоски про те, що Кеннеді найменує його на секретаря рільництва. Ловлес казав, що він кандидат на сенатора і думає, що відбуде на цьому пості цілу сенаторську шестилітню календію.

В АМЕРИЦІ

● Президент Айзенгавер 3-го серпня вислав приватний африканський самостійний державний Нигерській Республіці в Африці, яка досі належала до Франції. Айзенгавер витав нову державу Нигерію і її прем'єра Гамані Діорі, заявляючи, що ЗДА за задоволенням слідкували за поступом Нигері на шляху до самостійності і тепер з радістю вітають її самостійність, яку вона здобула шляхом закінчення територіальної стабільності диктатора Федерального Бюра Інвестицій д-ра Едгара Гувера, який востанок здобув перемогу у виборах і в січні урядувати почне в Вілмо Домі.



НІКСОН НА ГАВАЯХ

Ричард Ніксон, республіканський кандидат-номінат на президента, під час свого перебування в Гонолулу, на Гавайях.

Ракетний літак „X-15“ летить із швидкістю 2,150 миль на годину

Летунська база Едварда, Каліфорнія. — Представник Крайової Аеронавтичної і Космічної Адміністрації повітряних сил США, який збудував 4-го серпня, що ракетний літак типу „X-15“ пролетів 4 мінут і 15 секунд із рекордовою швидкістю 2,150 миль на годину. В літаку був 39-річний пілот Джозеф А. Вокер, який досягнув, що рекордову швидкість на висоті 66,000 стп, саме тоді, коли йому зужилося паливе. Після того він піднісся на висоту 78,000 стп, а після того він кинувся вниз на те, щоб приземлитися на рівнині. Пілот Вокер переміг давній рекорд ракетного літака „X-2“ із 1956 року, який здобув капітан Мілбурн Ейт, що згинув заради після того, бо літак втратив контроль. Летун Вокер сказав, що якби було більше пального, то він міг би був досягнути ще більшу швидкість, яка могла б становити понад 2,200 миль на годину. Сподівається, що інший літак типу „X-15“ зможе перед кінцем цього року досягнути швидкість 4,000 миль на годину. Треба зазначити, що лет літака „X-15“ почався тоді, коли його спустили з материкового бомбовика B-52, до якого він був приєднаний нижче крил бомбовика.

Армія з успіхом випробувала безпілотний літак-шпигун

Вашингтон. — Армія показала журналістам фільм, на якому показані успішні проби з безпілотним літаком-шпигуном, який може робити розвідку над ворожою територією без небезпеки для людського життя. Цей шпигун-літак буде дуже корисний при живанні проти ворога тактичних керівників ракет, бо він негайно зможе повідомляти, чи ракета попала в призначену ціль. Цей літак має стартувати зі звичайного тигарового авіа-трейлера і для нього не треба летючих. Після виконання призначеного лету він приземлиться на допоміжній парашуті на призначене місце. Цей літак має подати програму, яку має виконати. Він є на 35 стп задовжки. Крила у формі грецької літери дельти прикріплені до боків літака на середній його довжині і похилені до його задку. Журналісти не довідалися нічого про його швидкість, сяєво і висоту, на якій він має літати. Цей літак називається NAUTSD-5. Мас дрібніші, в якій переховується вся інструментів і радіодіагностична для передавання інформації, щоб командант випущеної ракети міг знати негайно під час бою, чи його ракета дійшла до цілі. Цей літак збудувала корпорація Фергальд Енжієнєнд Ерплей в Габерствані, яка працює для Арміїського Сигналізаційного Корпусу.

Американський журнал надрукував статтю ред. В. Душника про „внутрішніх сателітів“ Москви

Нью Йорк. — Відомий американський політичний тяжневік „National Review“ надрукував у своєму числі за 30 липня ц.р. статтю Володимира Душника, редактора англомовного „Українського Бюлетеню“ і „Українського Квартальника“ п.н. „Внутрішні сателіти Росії“. Стаття написана з приводу Тижня Поневолених Народів і в ній стверджується, що кожна із націй, названих в резолюції Конгресу ЗДА про встановлення цього Тижня, мала свого чужого сьві власний, покликаний волею народу уряд. Автор критикує в цій статті різніх „політичних софістів“, які з

Помер полк. Петро Філоненко

Дітройт. — 1 серпня помер тут у шпиталі Лістер ветеран українських визвольних змагань полковник армії УНР Петро Філоненко. Взявши активну участь у визвольних змаганнях 1917-1920 років, як старшина Армії Української Народної Республіки, Петро Філоненко, тоді в ранзі сотника, залишився на рідних землях і до 1925 року брав участь у протисовєтській партизанській боротьбі в Україні. За дозвільшенням ген. Ю. Тютюнника він з 1921 р. був організатором 9-го повстанського району, а склад якого входили повіти: Звягельський, Овруцький і Житомирський. Покійний полк. Петро Філоненко осиротів дружину Анисію, доньку Марусю і двох синів Петра і Ярослава.

НАТО всилі відперти кожну атаку на Берлін — каже ген. Норстед

Ньюпорт. — Ген. Лоріс Норстед, головний командант сил збройних НАТО, відбувши 15 хвилинну конференцію з президентом Айзенгавером в його літній резиденції в Ньюпорті, заявив представникам преси, що держави Північно-атлантийського пакту мають досить сили, щоб відперти переможно кожну атаку. Він не відповів безпосередньо на запит щодо комуністичних погроз під адресою Східного Берліну, але дав чим зрозуміти, що керівні чинники НАТО й головне командування збройних сил Атлантийського блоку держав пильно стежать за розвитком подій і є приготувані на кожну можливість заціпки. Ген. Норстед кількакратно підкреслював, що коли мова про збройну силу Заходу, то треба брати під увагу не тільки війська, стаціоновані в Європі, але й на американському континенті і на американських заморських базах, та взагалі збройні сили всіх окремих держав, приналежних до військово-політичних блоків вільного світу. Ген. Лоріс Норстед пояснив свою нараду з президентом Айзенгавером традиційним значенням, що він що три-чотири місяці приїждить складати през. Айзенгаверові безпосередньо звідомлення про військову ситуацію в Європі і нараджуватись з ним у цій справі.

Південно-африканський Союз хоче стати самостійною республікою

Йоганнесбург. — Прем'єр Біло-націоналістичного уряду Південно-африканському Союзу, Гендрік Ф. Верверд проголосив на 5 жовтня ц.р. мейбіснит у справі проголошення названого Союзу незалежною республікою. До цього часу Південно-африканський Союз є автономною домінією в рамках Бритійсько-Коммонвелту. Верверд заявив, що після того, як Південно-африканський Союз стане республікою — він все ж хоче залишитись в рамках коммонвелту і в цій справі звернеться до всіх інших членів Коммонвелту, але — зая-

СССР агітує за бойкотування Комісії ООН для справи роззброєння

Об'єднані Нації. — Члени совєтської делегації в Об'єднаних Націях та члени делегації сателітних держав виступили в останніх днях жваву агітацію між різними іншими членами Об'єднаних Націй проти того, щоб на 15 ц.м. „клікати 82-членну Комісію Об'єднаних Націй для справи міжнародного роззброєння та щоб замість неї скликати в пізнішому часі „вершинну“ конференцію в Об'єднаних Націях, згідно з пропозицією Хрущова. Однак тому, що велика більшість держав у світі відразу зайняли негативне становище до такого хрущового пропагандистського проекту, то комуністичні агітатори в Об'єднаних Націях хочуть бодей перекопати якийсь більший число делегатів, щоб вони абсентували на засіданні Комісії ООН для справи роззброєння. Та сугестія також не знаходить послуху — твердять американські газети. Зате більшість азіатсько-африканських делегатів схилиються до того, щоб оте засідання Комісії ООН для справ роззброєння мало формальний характер, щоб Комісія не засуджувала вразно, за іменем Совєт за зирвання Женевської конференції роззброєння, а щоб тільки висловила загально „жал“ з приводу невдачі тієї конференції та передала справу Генеральній Асамблеї ООН. Совєтські представники твердять, що головною причиною, чому ЗДА настоюють на скликанні тепер Комісії для справи роззброєння, є бажання дати нагоду американському репрезентантові, Генрі Кеботові Ладжові виступити з великою промовою, яка допоможе йому в його виборчій кампанії, — що є очевидним абсурдом, бо ЗДА згодилися внесення до ООН на скликання засідання тієї Комісії ще задовго перед призначенням Ладжа кандидатом Республіканської партії на віце-президента, коли ще ніхто не знав, що така кандидатура буде актуальною.

Проф. Богдан Галайчук з Аргентини вїхав на конференцію Асоціації Міжнародних Правників до Гамбурга

Нью Йорк. (Я.П.) В четвер 4-го серпня, спливаючи на кілька годин в Нью Йорку, в печеті з Аргентини до Гамбурга, відомий український вчений молодшої генерації, професор міжнародного права Католицького Університету в Буенос Айрес, д-р Богдан Галайчук. Як член Асоціації Інтернаціонального права, яка існує від 1873 року, він вїхав на 49-ту Конференцію, яка триватиме від 7 до 13 серпня ц.р. В програмі конференції є проблеми міжнародного права, зокрема такі актуальні питання, як суверенність стратосферичних просторів, націоналізація чужої власності, правні питання зв'язані з існуванням та працею Об'єднаних Націй, правні питання зв'язані з мирним використанням молекулярної енергії, інтернаціональне монетарне і валютне право, тощо. Ці питання мають не тільки теоретично-правну вагу, але й гостро актуальне політичне значення в нашій добі коєкзистенції. Тому ця конференція відіграватиме підтримкою багатьох урядів і є визначною подією.

РАДА БЕЗПЕКИ ООН, МАБУТЬ, РОЗГЛЯДАТИМЕ ЗНОВУ СПРАВУ КОНГА

БЕЛЬГІЯ ЗАКИДАЄ ГАММЕРШІЛДОВІ ЗЛАМАННЯ ТИХОЇ УМОВИ

Леопольдівль. — Місія генерального секретаря Об'єднаних Націй Дага Гаммершілда зустрів в Конго такі труднощі, що не є виключенням, що він зааплос знову до Ради Безпеки, щоб вона вирішила ті проблеми, що їх він не зміг вирішити. Річ йде головню про набойагату конголіську провінцію Катангу, прем'єр якої, Мойсе Чомбе, далі протинється вмаршові військ Об'єднаних Націй на терен тієї провінції і сусідніх провінцій, які семпатують із федералістичною концепцією катангського прем'єра. Заступник Гаммершілда д-р Ральф Банч прибув в четвер до столиці Катанги Елізабетвілю і відбув першу нараду з Чомбе, але вона скінчилась повною невдачею. Чомбе, який оскаржує Гаммершілда усторонності і виконувани бажанні центрального уряду Конго, до якого він, Чомбе, є в опозиції, не вийшов назустріч Ральфові Банчові, а вислав тільки почесну чету війська і доліції. Чомбе стоїть на становищі, що Катанга проголосила 11-го липня незалежність, а резолюція Ради Безпеки щодо Конго була прийнята щойно 14-го липня та не гала зовсім під увагу становища Катанги. Тому, мовляв, та резолюція Катанги не зобов'язує. Чомбе призначив згодом, що Катанга погодилась би в державному зв'язку Конго, але на базі федеративної провінції і децентралізації державної системи. Він оскаржує прем'єра Конго Ломумбу в диктаторських амбіціях і закидає Гаммершілдові, що акція Об'єднаних Націй в Конго насправді сприяє тим диктаторським амбіціям Ломумби. Після наради Банча з Чомбе у останній заявив, що Банч признав йому рацію і що план висилки війська ООН до Катанги буде занаханий. Банч негайно заперечив цьому та заявив, що він погодився тільки передати хід своєї розмови з Чомбе й аргументи Чомбе до відомого Гаммершілда. Ось тут саме виникає можливість, що Гаммершілд, опинившись між натиском з боку центрального уряду Конго, який покинувся на резолюцію Ради Безпеки з 14 липня ц.р. і вимагає негайного відкликання всіх бельгійських військ з Конго, та з другого боку — спійномом прем'єра автономної провінції Катанги, який покинється на спокій в своїй провінції, що його бережуть бельгійські війська, — не захоче сам вирішувати по спорі і передасть знову справу Раді Безпеки. Хоч Катанга не має свого війська більше, як 200-300 воїнів, проте існує небезпека, що викликані на поміч котівні племена, хоч як вони примітивно озброєні, спричинять криваву м'ясобойню між самими племенами та в результаті примусять війська Об'єднаних Націй зайняти активну постану в тому внутрішньому конфлікті. Бельгійський уряд закинув Гаммершілдові зламання тихої умови, що її він зобов'язався під час перебування Гаммершілда в Брюсселі підозорю до Бельгії, а саме, що Гаммершілд перебуває на себе посередництвом між Чомбе і центральним урядом Конго. Гаммершілд цього не зробив і до Катанги загнали сам не поїхав. З другого боку центрального уряду Конго закинув бельгійському амбасадорові в Леопольдівлі, що він зловживав своїм становищем для реставляції у внутрішній справі Конго і для підсилювання та посилення неспокон, та зажадав, щоб той амбасадор, барон Жан ван дер Вош негайно вїхав з Конго. Бельгійці заявляють, що вони мають коло 20,000 своїх людей, здіблих техніків-фахівців і службовців, в провінції Катанзі і не відкличуть відтіля своїх військ, поки не матимуть гарантії щодо дальшого спокою і безпеки. Тим часом прем'єр Конго Ломумба відвідав підозорю до Конго Ту-нісію і Марокко та полетить до Гвінеї і Гвіни, шукаючи згоди моральної і матеріальної підтримки для справи Конго в його коєкзистентній і децентралізованій державі.

Настрів брат Равль погромує ЗДА хрущовськими ракетами

Гавана, Куба. — Молодий брат кубинського прем'єра Фідела Кастра Равль, який недавно повернувся з подорожі до СССР, Чехословаччини і Об'єднаної Арабської Республіки, 4-го серпня промовляючи в Гавані, погрожував ЗДА хрущовськими ракетами. Равль Кастро з міністром збройних сил. Він сказав: „Якщо не буде нападу на Кубу, то не буде ракет, але коли заатакують Кубу, то будуть ракети.“ Майор Равль Кастро казав, що СССР має ракети для оборони миру, бо СССР „бореться за мир у світі“, і це є також „наше становище“.

У СВІТІ

● Югославська делегація на зорганізований комуністами 6-й Світовий Конференції проти атомово-водневої зброї у Токио вийшла демонстраційно з першого засідання, коли відчитано тільки приватні листи від Хрущова. Чи Ен-лал і північно-астиаємського ватажка Го Чін-мінга, а пропущено відчитання листа від Тіта.

● Індійський уряд має клопити з тибетськими втікачами. Коло 4,000 втікачів з Тибету затруднює на роботах більшої стратегічної війни, що їх Індія буде в північній гористій частині країни. Частинно комуністичні агітатори, частинно важкі умови праці а проєкту спонукують багатьох тибетців втікати з праці. Індійський уряд проголосив, що він не ставитиме ніяких перешкод тибетським втікачам, якщо хтось із них захоче вертатись під комуністичний режим Тибету, відділя наливуть нові втікачі.

● Бельгійські чинники в Брюсселі та в Конго летковажають розгору прем'єра провінції Катанга, що він змобілізує проти військ Об'єднаних Націй „збройний захід“ своєї провінції. Вел збройна сила в розпорядженні того прем'єра Мойсе Чомбе обмежується до двох сотень поштою озброєної поліції.

● Французький прем'єр та французький міністер закордонних справ не прийняли делегації від прем'єра конголіської провінції Катанга, яка хоче визнання її самостійності, а не ж і урядові французького міністерства закордонних справ послили делегацію, що це безнадійна справа.

● Англійський уряд рішма зменшити кількість залпових нових бомбардувальників, щоб заощадити гроші. Хоч опозиційна соціалістична Партія Праці раїше а таку в ала уряд за завеликий військовий бюджет, тепер атакує його за те спорочення бюджету.

TRIDENT SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

